

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Географічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра географії та менеджменту туризму

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан географічного факультету

Мирослав ЗАЯЧУК

«12» серпня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО (УКРАЇНА)

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова чи вибіркова)

Освітньо-професійна програма Готельно-ресторанний сервіс та туропереїтинг

(назва програми)

Спеціальність 242 "Туризм і рекреація"

(вказати: код, назва)

Галузь знань 24 "Сфера обслуговування"

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Факультет географічний

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: якими мовами читається дисципліна)

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **Туристично-рекреаційне країнознавство (Україна)** складена відповідно до вимог її змісту (Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності 2015 р.) та відповідає освітній програмі «Готельно-ресторанний сервіс та туроперейтинг уведеної наказом по університету №118 від 03.04.2023 р., (спеціальність 242 «Туризм і рекреація», галузь знань 24 «Сфера обслуговування»).

Розробник: проф. ***Кілінська Клавдія Йосифівна***, проф. кафедри географії та менеджменту туризму, д. геогр. н.

Погоджено
з гарантом ОП «Готельно-ресторанний сервіс
та туроперейтинг»

Галина КРУЛЬ

Затверджено на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму
Протокол № 1 від "12" серпня 2024 року

Завідувач кафедри географії
та менеджменту туризму

Олександр КОРОЛЬ

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від "12" серпня 2024 року

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету

Наталя АНДРУСЯК

1. Мета навчальної дисципліни полягає у забезпеченні майбутнього фахівця з туризму теоретичними знаннями і практичними навичками у сфері туристичного країнознавства, знанням наявних туристичних ресурсів України загалом та окремих її регіонів, визначенні можливостей їх використання в туризмі; вивченні різноманітних складових туристичних ресурсів України для створення конкурентоспроможного національного туристичного продукту; формуванні знань про об'єкти пізнавального, оздоровчого та спортивного туризму різних регіонів України, їх туристичний потенціал і перспективи реалізації.

Пререквізити. Ефективність засвоєння курсу підвищує попереднє вивчення таких навчальних дисциплін: «Основи туризму і рекреації», «Рекреаційна географія», «Туристично-рекреаційне країнознавство», «Організація екскурсійних послуг», «Організація рекреаційних послуг (за видами)» та паралельне вивчення освітніх компонент «Міжнародний туризм», «Організація транспортних послуг і туристичний супровід».

2. Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких **компетентностей**:

- СК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.
- СК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- СК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.
- СК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.
- СК14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.
- СК21. Здатність аналізувати територіальне поєднання рекреаційно-туристичних ресурсів, господарства та інфраструктури за формами та видами туризму.

Програмні результати навчання:

- ПРН2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук
- ПРН4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору
- ПРН5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території
- ПРН14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття
- ПРН27. Пояснювати спеціалізацію туризму на основі аналізу територіального поєднання рекреаційно-туристичних ресурсів, господарства та інфраструктури.

Студенти також мають:

знати:

- сутність поняття «туристично-рекреаційні ресурси», «туристично-рекреаційний потенціал», «регіональний туризм», «регіональна рекреація», «рекреаційно-туристичне природокористування», тощо;
- природні умови та природні ресурси України;
- соціально-економічні особливості України;
- туристично-рекреаційні райони України;

вміти:

- аргументовано виявляти регіональні особливості рекреаційно-туристичного потенціалу України;
- аналізувати історичні та сучасні процеси розвитку та функціонування туризму та рекреації в Україні.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <i>Туристично-рекреаційне країнознавство (Україна)</i>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	4	7	4,0	120	2	30	30	-	-	60	-	залік

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Сутність основних понять туристично-рекреаційного країнознавства					
<i>Тема 1:</i> Рекреаційно-туристичні ресурси: визначення, видова структура, класифікаційні схеми	9	2	2	-	-	5
<i>Тема 2:</i> Рекреаційно-туристичні ресурси природного походження	9	2	2	-	-	5
<i>Тема 3:</i> Рекреаційно-туристичні ресурси антропогенного походження	9	2	2	-	-	5
<i>Тема 4:</i> Рекреаційно-туристичні ресурси техногенного походження	9	2	2	-	-	5
<i>Тема 5:</i> Конструктивно-географічна характеристика природних умов і природних ресурсів рівнинної території України	9	2	2	-	-	5
<i>Тема 6:</i> Конструктивно-географічна	9	2	2	-	-	5

характеристика природних умов і природних ресурсів гірської території України						
Разом за ЗМ 1	54	12	12	-	-	30
	Змістовий модуль 2. Регіональний аналіз рекреаційно-туристичних ресурсів України					
<i>Тема 7.</i> Рекреаційно-туристичні ресурси Північної України	9	2	2	-	-	5
<i>Тема 8.</i> Рекреаційно-туристичні ресурси Західної України	9	2	2	-	-	5
<i>Тема 9.</i> Рекреаційно-туристичні ресурси Східної України	9	2	2	-	-	5
<i>Тема 10.</i> Рекреаційно-туристичні ресурси Південної України	9	2	2	-	-	5
<i>Тема 11.</i> Рекреаційно-туристичні ресурси Центральної України	14	5	4	-	-	5
<i>Тема 12.</i> Рекреаційно-туристичні ресурси Українських Карпат та Гірського Криму	16	5	6	-	-	5
Разом за ЗМ 2	66	18	18	-	-	30
Всього годин	120	30	30	-	-	90

3.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	<p>Назва: Класифікаційні схеми рекреаційно-туристичних ресурсів</p> <p>Завдання: Проаналізувати 5 найпоширеніших класифікаційних схем рекреаційно-туристичних ресурсів</p> <p>Результати: Характеристика основних підходів до створення класифікаційних схем</p>	4	5
2	<p>Назва: Природні, антропогенні та техногенні рекреаційно-туристичні комплекси України</p> <p>Завдання: Просторовий аналіз поширення природних, антропогенних та техногенних комплексів.</p> <p>Результати: Опис і картосхема поширення природних, антропогенних і техногенних комплексів в Україні.</p>	6	5
3	<p>Назва: Регіональний аналіз рівнинних рекреаційно-туристичних комплексів</p> <p>Завдання: Проаналізувати просторове розміщення регіональних рекреаційно-туристичних комплексів.</p> <p>Результати: Комплексна характеристика рекреаційно-туристичних регіонів за природними зонами України.</p>	6	10
4	<p>Назва: Регіональний аналіз гірських рекреаційно-туристичних комплексів</p>	4	10

	Завдання: Проаналізувати просторове розміщення гірських регіональних рекреаційно-туристичних комплексів. Результати: Комплексна характеристика рекреаційно-туристичних регіонів в межах висотних країн України.		
5	Назва: Рекреаційно-туристичний екоцид в Україні. Завдання: Скласти опис сучасних екологічно критичних регіонів України, які зазнають впливу воєнних подій. Визначити їх вплив на рекреаційно-туристичне природокористування. Результати: Картосхема, опис впливу воєнних подій на стан рекреації і туризму в Україні	6	5
Захист роботи як показ і розповідь на презентації об'єктів однієї з підтем практичних завдань.		4	5
Всього		30	40

3.4. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин
1	Структура рекреаційно-туристичних ресурсів.	4
2	Клімат як умова розвитку туризму та рекреаційно-туристичний ресурс.	4
3	Використання водних об'єктів в організації туризму та рекреації.	4
4	Поняття про об'єкти природно-заповідного фонду України та їх туристично-рекреаційне використання.	4
5	Антропогенні острови України.	4
6	Штучні озера в Україні.	6
7	Природно-антропогенні рекреаційно-туристичні ресурси України.	4
8	Техногенні рекреаційно-туристичні ресурси України.	4
9	Рекреаційно-туристичні ресурси каскаду водосховищ України.	4
10	Рекреаційно-туристичні ресурси узбережжя Азовського моря.	4
11	Рекреаційно-туристичні ресурси узбережжя Чорного моря.	4
12	Рекреаційно-туристичні ресурси Гірського Криму.	4
13	Рекреаційно-туристичні ресурси Кримського півострова.	4
14	Рекреаційно-туристичні ресурси Українських Карпат.	4
15	Рекреаційно-туристичні ресурси степової зони України.	4
16	Рекреаційно-туристичні ресурси України.	4
17	Рекреаційно-туристичні ресурси Українського Полісся.	4
18	Рекреаційно-туристичні ресурси зони широколистяних лісів України.	4
19	Рекреаційно-туристичні ресурси лісостепової зони України.	16
Всього годин самостійної роботи		90

*Питання, винесені на самостійне опрацювання, включені до тематичного і підсумкового тестового контролю.

4. Методи навчання

Під час викладання даної навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- лекція, аналіз, пояснення, проблемна ситуація, консультація;
- дослідна робота та метод проекту;
- презентації, відеоматеріали;
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (Moodle, Google Meet);
- самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

5. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

Критерії оцінювання за основними видами робіт – [завантажити>>>](#)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для заліку	
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби оцінювання та форми поточного і підсумкового контролю

Засобами оцінювання та демонстрування результатів є:

- стандартизовані тести;
- проекти (індивідуальні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- ситуаційні завдання та їх вирішення індивідуально чи у групах.

7. Форми поточного і підсумкового контролю та оцінювання

Форми поточного контролю:

- усна (відповідь студента під час практичного заняття);
- захист презентації;
- письмова (тестування) робота;

Форма підсумкового контролю: залік.

Поточний контроль здійснюється під час практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань (презентацій чи тематичних тестувань). Кількість передбачених балів за різні види робіт зазначені у Силабусі, Робочій програмі, в системі дистанційного навчання Moodle, куди за умови онлайн-навчання студенти завантажують роботи, і де здійснюється тестовий контроль та оголошуються під час занять (або виставляються в Moodle). Матеріал, винесений на самостійне опрацювання включений до тестів модульного і підсумкового контролю.

Тестові завдання різних форм розроблені до змістових модулів і покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст даної частини дисципліни.

Загалом весь матеріал поділений на три змістових модуля, які передбачають поступове накопичення балів упродовж семестру: ЗМ1 передбачає накопичення 23 балів (20 з яких – виконання практичних робіт (презентацій), 10 – тестовий контроль), ЗМ2 – 30 балів (20 – практичні, 10 – тести), підсумковий модуль – 40 балів, що в сумі складає 100 балів за семестр.

Визнання результатів здобутих шляхом неформальної освіти:

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №4 від 28.03.2022 року)» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>) допускається зарахування навчальних елементів, а також отримання додаткових балів за результатами **неформальної освіти**:

- робота чи стажування за фахом, що підтверджується документом із підприємства та забезпечує набуття компетентностей, передбачених навчальною дисципліною;
- проходження безкоштовних навчальних тренінгів (вебінарів, семінарів), що проводяться на платформі Prometheus (<https://prometheus.org.ua>) та інших фахових платформах, за умови отримання безкоштовного сертифікату.

Результати зараховуються лише для відповідних тем лекційних і семінарських занять, практичних завдань даної навчальної дисципліни у кількості балів, що виділяються на цей навчальний елемент.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та практична робота				Підсумковий тест (теор.)	Сума
Модуль №1		Модуль №2			
Теорет. матеріал	Практичний	Теорет. матеріал	Практичний		
10	20	10	20	40	100

8. Рекомендована література

Основна література

1. Туристські ресурси України : підручник / М. М. Покогодна, Т. В. Гордієнко, І. Л. Полчанінова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 222 с.
2. Туристські ресурси України: конспект лекцій. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 242 «Туризм» за усіма формами навчання / Укладач О. В. Поступна. Х.: НУЦЗУ, 2020. 209 с.

3. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства: навчальний посібник /Н.О. Алешугіна, О.В. Барановська, М.О. Барановський, О.О. Зеленська, І.В. Смаль, І.М. Філоненко. Ніжин: ФОП Лук'яненко ТПК «Орхідея», 2015. 492 с.

4. Любіцева О.О. Туристичні ресурси України [Навч. посіб.] / О.О. Любіцева, Є.В. Панкова, В.І.Стафійчук. К.: Альтерпрес, 2007. 369 с.

5. Бейдик О.О. Рекреаційні ресурси України: навч. посіб. / О. О. Бейдик. К.: Альтерпрес, 2009. 400 с.

6. Ярьоменко С. Г. Туристичні ресурси України : навч. посібник. Одеса : Олді Плюс, 2021. 472 с.

Додаткова література

1. Панкова Е.В. Туристичне краєзнавство [навч. посіб.]. К.: Альтерпрес, 2003. 351 с.

2. Мацола В.І. Рекреаційно-туристичний комплекс України / Ін-т регіон. дослідж. НАН України. Львів, 1997. 259 с.

3. Кузик, С. П. Географія туризму: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. П. Кузик. К.: Знання, 2011. 271 с.

4. Рутинський М. Географія туризму України: навч.-метод. посіб. / М. Рутинський. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 160 с.